Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

20. září 2017 *

„Řízení o předběžné otázce – Životní prostředí – Elektrická energie z větrných elektráren – Směrnice 2009/28/ES – Podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů – Článek 2 druhý pododstavec písm. k) – Režim podpory – Článek 13 odst. 1 druhý pododstavec písm. e) – Správní poplatky – Směrnice 2008/118/ES – Obecná úprava spotřebních daní – Článek 1 odst. 2 – Další nepřímé daně vybírané ze zvláštních důvodů – Směrnice 2003/96/ES – Zdanění energetických produktů a elektřiny – Článek 4 – Minimální úroveň zdanění energie – Poplatek zatěžující větrné generátory určené na výrobu elektrické energie“

Ve spojených věcech C-215/16, C-216/16, C-220/16 a C-221/16,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vrchní soud Kastilie-La Mancha, Španělsko) ze dne 12. dubna 2016 (C-215/16 a C-216/16), ze dne 8. dubna 2016 (C-220/16) a ze dne 11. dubna 2016 (C-221/16), došlými Soudnímu dvoru dne 18. dubna 2016 (C-215/16 a C-216/16) a dne 20. dubna 2016 (C-220/16 a C-221/16), v řízeních

Elecdey Carcelen SA (C-215/16),

Energías Eólicas de Cuenca SA (C-216/16),

Iberenova Promociones SAU (C-220/16),

Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA (C-221/16)

proti

Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, E. Regan (zpravodaj), J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund a S. Rodin, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: L. Carrasco Marco, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. března 2017,

* Jednací jazyk: španělština.

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Elecdey Carcelen SA R. Fiestas Hummlerem, abogado,

– za Energías Eólicas de Cuenca SA J. Ruiz Calzadem, L. M. Cazorla Prietem a J. Domínguez Pérezem, abogados,

– za Iberenova Promociones SAU a Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA J. M. Rodríguez Cárcamem a C. Jiménez Jiménezem, abogados,

– za Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha A. Quereda Tapiou, jako zmocněncem,

– za španělskou vládu V. Ester Casas, jako zmocněnkyní,

– za Evropskou komisi K. Talabér-Ritz a F. Tomat, jakož i P. Arenas Naonem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 1. června 2017,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článku 4 směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny (Úř. věst. 2003, L 283, s. 51; Zvl. vyd. 09/01, s. 405), čl. 1 odst. 2 směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS (Úř. věst. 2009, L 9, s. 12) a čl. 2 druhého pododstavce písm. k), jakož i čl. 13 odst. 1 druhého pododstavce písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Úř. věst. 2009, L 140, s. 16).

2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů mezi společnostmi Elecdey Carcelen SA, Energías Eólicas de Cuenca SA, Iberenova Promociones SAU a Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA na straně jedné a Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha (Autonomní společenství Kastilie-La Mancha, Španělsko) na straně druhé, jejichž předmětem je zaplacení poplatku, který zatěžuje větrné elektrárny určené na výrobu elektrické energie.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2003/96

3 Článek 1 směrnice 2003/96 stanoví:

„Členské státy zdaní energetické produkty a elektřinu v souladu s touto směrnicí.“

4 Článek 2 odst. 1 této směrnice stanoví seznam výrobků, které spadají pod pojem „energetické produkty“ ve smyslu uvedené směrnice.

5 Článek 2 odst. 2 téže směrnice upřesňuje, že se směrnice vztahuje rovněž na elektřinu kódu KN 2716.

6 Článek 4 směrnice 2003/96 stanoví:

„1. Úrovně zdanění, které členské státy uplatňují na energetické produkty a elektřinu podle článku 2, nesmí být nižší než minimální úrovně zdanění předepsané touto směrnicí.

2. Pro účely této směrnice se ‚úrovní zdanění' rozumí celková výše všech nepřímých daní (s výjimkou [daně z přidané hodnoty (DPH)]), která se vypočítává přímo nebo nepřímo z množství energetických produktů a elektřiny v době jejich propuštění pro domácí spotřebu."

Směrnice 2008/118

7 Článek 1 směrnice 2008/118 stanoví:

„1. Tato směrnice stanoví obecnou úpravu spotřební daně, která se ukládá přímo nebo nepřímo na spotřebu níže uvedeného zboží (dále jen ‚zboží podléhající spotřební dani'):

a) energetické produkty a elektřina, na něž se vztahuje [směrnice 2003/96];

[…]

2. Členské státy mohou ze zboží podléhajícího spotřební dani vybírat ze zvláštních důvodů další nepřímé daně za předpokladu, že tyto daně splňují pravidla Společenství platná pro spotřební daně nebo pro [DPH], pokud jde o stanovení základu daně, výpočet daně, vznik daňové povinnosti a kontrolu daně, avšak s výjimkou ustanovení upravujících osvobození od daně.

[…]"

Směrnice 2009/28

8 Článek 1 směrnice 2009/28, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti", stanoví:

„Tato směrnice stanoví společný rámec pro podporu energie z obnovitelných zdrojů. Stanoví závazné národní cíle, pokud jde o celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie a podíl energie z obnovitelných zdrojů v dopravě. […]"

9 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Definice", v druhém pododstavci písm. k) uvádí:

„[…]

k) ‚režimem podpory' se rozumí jakýkoli nástroj, režim či mechanismus uplatňovaný členským státem či skupinou členských států, který podporuje užívání energie z obnovitelných zdrojů snížením nákladů na výrobu této energie, zvýšením ceny, za kterou ji lze prodat, nebo zvýšením množství takto prodané energie prostřednictvím povinnosti využívat energii z obnovitelných zdrojů nebo jinak. To zahrnuje mimo jiné investiční pomoc, osvobození od daně nebo snížení daně, vrácení daně, režimy podpory pro povinnost využívat energii z obnovitelných zdrojů, včetně režimů používajících zelené certifikáty, a režimy přímé cenové podpory, včetně tarifů výkupních cen a plateb prémií".

10 Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Závazné národní cíle a opatření pro využívání energie z obnovitelných zdrojů“, stanoví:

„1. Každý členský stát zajistí, aby se v roce 2020 podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie vypočítaný v souladu s články 5 až 11 rovnal alespoň jeho celkovému národnímu cíli pro podíl energie z obnovitelných zdrojů v uvedeném roce, jak stanoví třetí sloupec tabulky v příloze I části A. Tyto závazné národní cíle jsou v souladu s cílem nejméně 20% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie ve Společenství v roce 2020. Aby se usnadnilo splnění cílů stanovených v tomto článku, každý členský stát prosazuje a podporuje energetickou účinnost a úspory energie.

[…]

2. Členské státy zavedou opatření, která účinným způsobem zajistí, aby se podíl energie z obnovitelných zdrojů rovnal podílu uvedenému v orientačním plánu stanoveném v příloze I části B nebo ho překračoval.

3. Za účelem dosažení cílů uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku mohou členské státy použít mimo jiné tato opatření:

a) režimy podpory;

[…]“

11 Článek 13 téže směrnice, nadepsaný „Správní postupy a předpisy“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní předpisy týkající se postupů schvalování, vydávání osvědčení a povolení, které se uplatňují na podniky na výrobu elektřiny, tepla nebo chlazení z obnovitelných zdrojů energie a na související infrastruktury přenosových a distribučních sítí a na proces přeměny biomasy na biopaliva nebo jiné energetické výrobky, byly přiměřené a nezbytné.

Členské státy zejména učiní příslušné kroky zajišťující, aby:

[…]

e) správní poplatky, které platí spotřebitelé, projektanti, architekti, stavební firmy a osoby zajišťující instalaci a dodávky zařízení a systémů, byly transparentní a odpovídaly nákladům […]

[…]“

12 Příloha I směrnice 2009/28, nadepsaná „Celkové národní cíle určující podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie v roce 2020“, stanoví v části A celkové národní cíle pro každý členský stát; pro Španělské království je tento cíl na uvedený rok stanoven na 20 %. Část B této přílohy se týká orientačního plánu, který je zmíněn v čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice.

Španělské právo

13 Článek 4 ley 9/2011, por la que se crean el canon eólico y el fondo para el desarrollo tecnológico de las energías renovables y el uso racional de la energía en Castilla La Mancha (zákon 9/2011, kterým se zavádí poplatek z větrné energie a zakládá fond technologického rozvoje obnovitelných energií a racionálního využívání energie v Kastilii-La Mancha) ze dne 21. března 2011 (BOE č. 105, ze dne 3. května 2011), stanoví:

„1. Skutečnostmi zakládajícími povinnost uhradit poplatek jsou zátěže a negativní dopady na životní prostředí a na území v důsledku výstavby větrných generátorů určených na výrobu elektrické energie ve větrných parcích na území Autonomního společenství Kastilie-La Mancha.

[…]

3. Ke vzniku povinnosti uhradit poplatek dochází i v situaci, kdy vlastník větrných generátorů není držitelem správního povolení ke zřízení větrného parku.“

14 Článek 6 zákona 9/2011, nadepsaný „Osoby povinné zaplatit poplatek“, stanoví:

„1. Osobami povinnými zaplatit poplatek jsou fyzické nebo právnické osoby […], které na jakémkoli základě provozují větrný park nebo zařízení na výrobu větrné energie bez ohledu na to, zda jsou držiteli správního povolení pro jeho zřízení.

Není-li prokázán opak, předpokládá se, že provoz větrného parku provádí osoba nebo subjekt, který je držitelem správního povolení pro příslušné zařízení.

[…]“

15 Článek 7 zákona 9/2011, nadepsaný „Vyměřovací základ“, uvádí:

„1. Vyměřovací základ představuje počet jednotek větrných generátorů, které jsou umístěny ve větrném parku nacházejícím se na území Autonomního společenství Kastilie-La Mancha.

[…]“

16 Článek 8 zákona 9/2011, nadepsaný „Sazba a výše poplatku“, stanoví:

„1. Výše poplatku se stanoví tak, že se na vyměřovací základ poplatku uplatní následující čtvrtletní sazby poplatku:

– ve větrných parcích, které disponují nejvýše dvěma větrnými generátory: 0 eur za každý generátor;

– ve větrných parcích, které disponují třemi až sedmi větrnými generátory: 489 eur za každý generátor;

– ve větrných parcích, které disponují osmi až patnácti větrnými generátory: 871 eur za každý generátor;

– ve větrných parcích, které disponují více než patnácti větrnými generátory:
  a) je-li počet větrných generátorů stejný nebo nižší než instalovaný výkon větrného parku měřený v megawattech: 1 233 eur za každý generátor;
  b) je-li počet větrných generátorů vyšší než instalovaný výkon větrného parku měřený v megawattech: 1 275 eur za každý generátor.

[…]“

Spory v původním řízení a předběžné otázky

17 Žalobkyně v původních řízeních provozují na území Autonomního společenství Kastilie-La Mancha větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

18 Tyto žalobkyně v průběhu zúčtovacího období za roky 2011 a 2012 zaplatily poplatky stanovené zákonem 9/2011, mají však za to, že tyto poplatky jsou v rozporu s ústavou a unijním právem, a proto požádaly příslušné vnitrostátní orgány o opravu svých vyúčtování poplatku, jakož i o vrácení zaplacených částek.

19 Vzhledem k tomu, že tyto žádosti byly zamítnuty, podala každá z uvedených žalobkyň žalobu k Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vrchní soud Kastilie-La Mancha, Španělsko).

20 Tento soud si nejprve klade otázku, zda takový poplatek, jako je ten, který stanoví zákon 9/2011, je v souladu s cílem, který sleduje směrnice 2009/28, neboť cílem této směrnice je podporovat a rozvíjet spotřebu energií z obnovitelných zdrojů tím, že zejména umožňuje členským státům zavést „režim podpor“, který je definován v čl. 2 druhém pododstavci písm. k) této směrnice. Takovýto poplatek, který se platí kromě dalších obecných a zvláštních daní zatěžujících výrobu energie, by mohl narušit závazné národní cíle, které jsou uvedeny v čl. 3 odst. 1 až 3 uvedené směrnice, ve spojení s přílohou I této směrnice, pokud jde o podíl energie z obnovitelných zdrojů v roce 2020, který byl v případě Španělského království stanoven na 20 %. Uvedený soud si rovněž klade otázku, do jaké míry takovýto poplatek představuje poplatek slučitelný s čl. 13 odst. 1 druhým pododstavcem písm. e) téže směrnice, protože toto ustanovení striktně omezuje možnost členských států vybírat „správní poplatky“.

21 Předkládající soud má dále pochybnosti o tom, zda je uvedený poplatek v souladu s čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/118 vykládaným ve světle rozsudku ze dne 27. února 2014, Transportes Jordi Besora (C-82/12, EU:C:2014:108), neboť nesleduje zvláštní důvod, nýbrž má veřejným orgánům zajistit dodatečné rozpočtové příjmy.

22 Tento soud si konečně klade otázku, zda je dotčený poplatek v souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice 2003/96, neboť zvýšením daňového zatížení vyplývajícího ze všech nepřímých daní odváděných ve Španělsku může tento poplatek v tomto členském státě způsobit, že úroveň zdanění překročí minimální úroveň stanovenou v tomto ustanovení, a v důsledku toho může vést k narušení hospodářské soutěže mezi členskými státy.

23 Za těchto podmínek se Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vrchní soud Kastilie-La Mancha) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být vytvořené ‚režimy podpory‘, definované v čl. 2 písm. k) směrnice [2009/28], ke kterým náležejí mimo jiné investiční pobídky ve formě daňových úlev, osvobození od daně a vrácení daně, jako nástroje zaměřené na dosažení cíle spotřeby energií z obnovitelných zdrojů stanoveného v této směrnici, chápány tak, že tyto pobídky nebo opatření mají povinný charakter, jsou pro členské státy závazné a mají přímý účinek do té míry, že se jich dotčení jednotlivci mohou dovolávat a domáhat se jich u všech soudních orgánů a orgánů veřejné správy?

2) Má být mezi investiční pobídky ve formě daňových úlev, osvobození od daně a vrácení daně, jejichž výčet je za použití výrazu ‚mimo jiné‘ zmíněn v předcházející otázce v souvislosti s ‚režimy podpor‘, počítáno také nezdanění, to znamená zákaz jakéhokoliv druhu zvláštního a jednorázového poplatku doplňujícího obecné daně, které jsou vybírány z hospodářské činnosti a výroby elektřiny, a kterým je zatížena energie z obnovitelných zdrojů? V této souvislosti vyvstává také následující otázka:

Zahrnuje výše uvedený obecný zákaz rovněž zákaz souběhu, dvojího výběru či překrývání se několika obecných nebo zvláštních daní a poplatků, kterými jsou zatíženy různé fáze činností při výrobě energie z obnovitelných zdrojů, a mají tak dopad na stejnou skutečnost, na jejímž základě je vybírán předmětný poplatek z větrné energie?

3) Pro případ, že výše uvedená otázka bude zodpovězena záporně a zdanění energie z obnovitelných zdrojů bude považováno za přípustné podle čl. 1 odst. 2 směrnice [2008/118]: Je nutné pojem ‚zvláštní důvod' vykládat v tom smyslu, že příslušný cíl musí být výlučný a poplatek z energie z obnovitelných zdrojů musí být upraven tak, aby měl skutečně nefiskální povahu a nesloužil pouze pro účely rozpočtu nebo dosažení příjmů?

4) Je nutné – vzhledem k tomu, že článek 4 směrnice [2003/96] stanoví ohledně úrovní zdanění, jež členské státy mají uplatňovat na energetické produkty a elektřinu, jako měřítko minimální hodnoty uvedené v [této] směrnici, čímž se rozumí celková výše přímých i nepřímých daní, které se uplatňují na tyto produkty v době jejich propuštění pro domácí spotřebu – od této částky při určení úrovní zdanění stanovených [uvedenou] směrnicí odečíst takové vnitrostátní poplatky, které jak z hlediska své úpravy, tak z hlediska svého zvláštního důvodu, jak byl vyložen v odpovědi na předcházející otázku, nemají skutečně nefiskální povahu?

5) Představuje pojem ‚správní poplatek' použitý v čl. 13 odst. 1 písm. e) směrnice [2009/28] autonomní pojem [unijního] práva, který má být vykládán v širším smyslu tak, že je souhrnným pojmem pro daň a poplatek obecně a je jeho synonymem?

6) Pro případ, že by odpověď na předchozí otázku byla kladná, vyvstává následující otázka: Mohou poplatky, jež musí platit spotřebitelé a které uvádí zmiňovaný čl. 13 odst. 1 písm. e) směrnice [2009/28], zahrnovat pouze takové poplatky nebo daně, které mají kompenzovat dopady [větrných elektráren] na životní prostředí a jejichž výnos má odstranit škody spojené s těmito negativními dopady nebo vlivy, nikoliv však poplatky nebo daně, jejichž výběrem z energií šetrných k životnímu prostředí jsou sledovány především účely rozpočtu nebo dosažení příjmů?"

24 Rozhodnutím ze dne 6. června 2016 nařídil předseda Soudního dvora spojení věcí C-215/16, C-216/16, C-220/16 a C-221/16 pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

K předběžným otázkám

K výkladu směrnice 2009/28

25 Podstatou první, druhé, páté a šesté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být směrnice 2009/28, zejména její čl. 2 druhý pododstavec písm. k) a čl. 13 odst. 1 druhý pododstavec písm. e), vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

26 V této souvislosti je třeba připomenout, že směrnice 2009/28, jak vyplývá z jejího článku 1, má za cíl stanovit společný rámec pro podporu energie z obnovitelných zdrojů tím, že stanoví závazné národní cíle, pokud jde o celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie.

27 Členské státy tak mají podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2009/28 povinnost zajistit, aby se v roce 2020 podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie rovnal alespoň celkovému národnímu cíli, který je uveden v příloze I části A této směrnice a který musí být v souladu s cílem, jenž spočívá v dosažení nejméně 20% podílu energie z obnovitelných zdrojů.

28 Členské státy jsou kromě toho podle čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice povinny zavést opatření, která účinným způsobem zajistí, aby se podíl energie z obnovitelných zdrojů rovnal podílu uvedenému v „orientačním plánu“ stanoveném v příloze I části B směrnice nebo ho překračoval.

29 Za účelem dosažení těchto cílů mohou členské státy podle čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28 použít „režimy podpor“ ve smyslu čl. 2 druhého pododstavce písm. k) této směrnice, a poskytnout tak zejména investiční pomoc, osvobození od daně nebo snížení daně, vrácení daně nebo stanovit povinnost využívat energii z obnovitelných zdrojů.

30 Je však třeba konstatovat, že žádné z těchto ustanovení nezakazuje členským státům stanovit takový poplatek, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení, který zatěžuje větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

31 Jak vyplývá ze samotného znění čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28, a zejména z výrazu „mohou“, nejsou členské státy vůbec povinny zavést za účelem podpory využívání energie z obnovitelných zdrojů režimy podpory, a *a fortiori*, pokud se rozhodnou takovéto režimy zavést, nemusí to být to být formou osvobození od daně nebo snížení daně.

32 Členské státy tedy disponují určitým prostorem pro uvážení, pokud jde o opatření, která považují za vhodná k dosažení závazných národních cílů stanovených v čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2009/28 ve spojení s přílohou I této směrnice.

33 Možnost členských států stanovená v čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28 zavést režimy podpor, které jsou určeny na podporu využívání energie z obnovitelných zdrojů, například formou osvobození od daně nebo snížení daně, proto neznamená, že tyto státy nemohou zdanit podniky rozvíjející takovéto zdroje energie, zejména větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

34 Článek 13 odst. 1 druhý pododstavec písm. e) směrnice 2009/28, který předkládající soud rovněž uvádí, také nebrání zavedení takového poplatku, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení.

35 V této souvislosti stačí konstatovat, že toto ustanovení se omezuje na to, že za účelem zajištění přiměřenosti a nezbytnosti postupů schvalování, vydávání osvědčení a povolení, která se uplatňují zejména na zařízení na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, vyžaduje, aby „správní poplatky“, které platí „spotřebitelé, projektanti, architekti, stavební firmy a osoby zajišťující instalaci a dodávky zařízení a systémů, byly transparentní a odpovídaly nákladům“.

36 Ze samotného znění tohoto ustanovení tedy jasně vyplývá, že jeho cílem je jen omezit výši zatížení dotyčných uživatelů náklady souvisejícími s poskytnutím služeb v rámci určitých správních postupů, a tedy jeho cílem v žádném případě není zakázat členským státům zavedení takového poplatku, jako je poplatek, o který se jedná ve věci v původním řízení.

37 Z toho vyplývá, že ani čl. 3 odst. 1 až 3 směrnice 2009/28 ve spojení s čl. 2 druhým pododstavcem písm. k) a přílohou I této směrnice, ani čl. 13 odst. 1 druhý pododstavec písm. e) této směrnice nezakazují členským státům uložit takový poplatek, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení a který zatěžuje větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

38 Zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny sice představuje jeden z důležitých prvků balíčku opatření nezbytných ke snížení emisí skleníkových plynů, které představují jednu z hlavních příčin klimatických změn, proti kterým se Evropská unie a její členské státy zavázaly bojovat, a pro plnění zejména Kjótského protokolu a Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu. Takovéto zvýšení slouží také k ochraně zdraví a života osob a zvířat, jakož i ochraně rostlin, což jsou důvody obecného zájmu uvedené v článku 36 SFEU. Kromě toho z čl. 194 odst. 1

písm. c) SFEU vyplývá, že rozvoj obnovitelných zdrojů energie je jedním z cílů, jimiž je vedena politika Unie v oblasti energetiky (rozsudek ze dne 1. července 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, body 78 až 81).

39 Nelze přitom vyloučit, že takový poplatek, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení, může učinit výrobu a využívání větrné energie méně atraktivním, jakož i ohrozit jeho rozvoj.

40 Nicméně, i pokud by se připustilo, že tento poplatek, nehledě na jeho regionální dosah a skutečnost, že se týká jen jednoho obnovitelného zdroje energie, může vést k tomu, že dotyčný členský stát nesplní závazný národní cíl stanovený v příloze I části A směrnice 2009/28, znamenalo by to nanejvýš porušení povinností, které pro tento členský stát vyplývají z této směrnice, aniž by zavedení takovéhoto poplatku mohlo být samo o sobě považováno za neslučitelné s uvedenou směrnicí, protože členské státy, jak již bylo uvedeno v bodě 32 tohoto rozsudku, disponují při naplňování uvedeného cíle určitým prostorem pro uvážení, s výhradou, že dodržují základní svobody zaručené Smlouvou o FEU.

41 Vzhledem k výše uvedeným úvahám je třeba na první, druhou, pátou a šestou otázku odpovědět, že směrnice 2009/28, zejména její čl. 2 druhý pododstavec písm. k) a čl. 13 odst. 1 druhý pododstavec písm. e), musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

K výkladu směrnice 2003/96

42 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 4 směrnice 2003/96 vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

43 Tato otázka tedy vychází z předpokladu, že směrnice 2003/96, jejíž čl. 4 odst. 1 stanoví, že úrovně zdanění, které členské státy uplatňují na energetické produkty a elektřinu podle článku 2 této směrnice, nesmí být nižší než minimální úrovně zdanění předepsané uvedenou směrnicí, je *ratione materiae* použitelná na spor v původním řízení.

44 Podle článku 1 směrnice 2003/96 se však působnost této směrnice omezuje na zdanění „energetických produktů“ a „elektřiny“, jak jsou definovány v čl. 2 odst. 1 a 2 této směrnice (viz rozsudek ze dne 1. října 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, bod 24).

45 Za těchto podmínek je třeba nejprve ověřit, zda takový poplatek, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení, zdaňuje „energetické produkty“ nebo „elektřinu“ ve smyslu těchto ustanovení, a tedy spadá do rozsahu působnosti směrnice 2003/96.

46 V této souvislosti je třeba připomenout, že čl. 2 odst. 1 směrnice 2003/96 vymezuje pojem „energetické produkty“ pro účely této směrnice taxativním výčtem produktů, na které se tento pojem vztahuje, za pomoci odkazu na kódy kombinované nomenklatury (rozsudky ze dne 4. června 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 47, a ze dne 1. října 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, bod 26).

47 Je přitom nesporné, že větrné generátory, o které se jedná ve věci v původním řízení, nepoužívají pro výrobu energie, kterou vyrábějí, žádný energetický produkt uvedený v tomto výčtu.

48 Naproti tomu je nesporné, že tyto větrné generátory vyrábějí „elektřinu“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 směrnice 2003/96.

49 Z předkládacího rozhodnutí nicméně vyplývá, že poplatek, o který se jedná ve věci v původním řízení, který zatěžuje tyto větrné generátory, se nevypočítává, jak uvedla generální advokátka v bodech 59 a 60 svého stanoviska, v závislosti na elektřině, kterou tyto generátory vyrobily, nebo na základě jejich teoretického výkonu, nýbrž představuje paušální čtvrtletní částku, která závisí na velikosti větrného parku, v němž je větrný generátor umístěn, a u parků, které mají více než patnáct větrných generátorů, závisí rovněž na výkonu větrného generátoru, přičemž výše poplatku je vyšší tehdy, pokud má větrný generátor menší výkon. Kromě toho je tento poplatek splatný na základě samotné skutečnosti, že je subjekt vlastníkem větrného generátoru nebo držitelem správního povolení, i když tento generátor není v provozu a nezávisle na prodeji elektřiny vyrobené z větrné energie.

50 Kromě toho poplatek, o který se jedná ve věci v původním řízení, neplatí spotřebitelé elektřiny, a proto nijak nezávisí na spotřebě elektřiny. Navíc, i když v každém případě nelze vyloučit, že výše tohoto poplatku bude zahrnuta do ceny elektřiny prodávané spotřebitelům, není vzhledem k zvláštní povaze tohoto produktu možné u něj určit původ a tedy tu jeho část, která byla vyrobena větrnými generátory podléhajícími uvedenému poplatku, a je proto vyloučeno, aby byla spotřebiteli naúčtována formou transparentní cenové přirážky.

51 V důsledku toho neexistuje žádná souvislost mezi vznikem povinnosti zaplatit poplatek, o který se jedná ve věci v původním řízení, na straně jedné a skutečnou výrobou elektřiny větrnými generátory, a tím méně spotřebou elektřiny vyrobené těmito generátory na straně druhé (viz obdobně rozsudky ze dne 10. června 1999, Braathens, C-346/97, EU:C:1999:291, body 22 a 23; ze dne 4. června 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, body 61 až 65, jakož i ze dne 1. října 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, body 31 až 35).

52 Z toho vyplývá, že takový poplatek, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení, nezdaňuje elektřinu ve smyslu směrnice 2003/96.

53 Takový poplatek, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení, který zatěžuje větrné generátory určené na výrobu elektrické energie, proto nespadá do rozsahu působnosti této směrnice, jak je definován v článku 1 a čl. 2 odst. 1 a 2 této směrnice.

54 Vzhledem k výše uvedeným úvahám je třeba na čtvrtou otázku odpovědět, že článek 4 směrnice 2003/96 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie, protože tento poplatek nezdaňuje energetické produkty nebo elektřinu ve smyslu článku 1 a čl. 2 odst. 1 a 2 této směrnice, a nespadá proto do rozsahu působnosti této směrnice.

K výkladu směrnice 2008/118

55 Třetí otázkou se předkládající soud táže, zda musí být čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/118 vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.

56 Je třeba připomenout, že směrnice 2008/118 podle čl. 1 odst. 1 stanoví obecnou úpravu spotřební daně, která se ukládá přímo nebo nepřímo na spotřebu zboží uvedeného v tomto ustanovení, mezi které podle čl. 1 odst. 1 písm. a) patří zejména „energetické produkty a elektřina, na něž se vztahuje směrnice 2003/96“.

57 Kromě toho podle čl. 1 odst. 2 této směrnice může být zboží podléhající této spotřební dani předmětem jiných nepřímých daní, než je uvedená spotřební daň, ale pouze za předpokladu, že tyto daně jsou vybírány ze zvláštního důvodu nebo ze zvláštních důvodů, a dále za předpokladu, že splňují

unijní pravidla platná pro spotřební daně nebo pro DPH, pokud jde o stanovení základu daně, výpočet daně, vznik daňové povinnosti a kontrolu daně, s výjimkou ustanovení upravujících osvobození od daně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. března 2015, Statoil Fuel & Retail, C-553/13, EU:C:2015:149, bod 35).

58 Jak již Soudní dvůr uvedl, toto ustanovení, které má zohledňovat různorodé daňové tradice v této oblasti a časté využívání nepřímých daní pro účely jiné než rozpočtové politiky, umožňuje členským státům zavést nad rámec minimální spotřební daně další nepřímé daně sledující zvláštní účel (rozsudek ze dne 4. června 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 58).

59 V projednávaném případě žalobkyně v původních řízeních tvrdí, že dotyčný poplatek je nepřímou daní, která takovýto zvláštní účel nesleduje, protože tento poplatek ani zdaleka neslouží ochraně životního prostředí, nýbrž právě naopak škodí životnímu prostředí tím, že odrazuje od investic do zařízení na výrobu elektrické energie z větrné energie, a představuje proto překážku rozvoje obnovitelných zdrojů energie. V každém případě se výnosy z tohoto poplatku nutně nepoužívají na kompenzaci nákladů, které vznikají v důsledku údajných negativních dopadů činnosti větrných parků na životní prostředí. Jediným cílem uvedeného poplatku je tedy zabezpečit příslušným orgánům dodatečné příjmy do rozpočtu.

60 Španělská vláda a Autonomní společenství Kastilie-La Mancha mají naopak za to, že tento poplatek jednak není nepřímou daní, protože zatěžuje přímo hospodářskou činnost výrobců elektrické energie z větrné energie, a jednak sleduje zvláštní účel ochrany životního prostředí, protože je určen k internalizaci nákladů, které vyplývají ze zásahů do životního prostředí způsobených rozvojem větrných parků, s cílem podpořit inovační technologie, a snížit tak počet těchto parků nebo zmenšit jejich velikost.

61 Je však třeba připomenout, že čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/118 se týká, jak vyplývá z bodu 57 tohoto rozsudku, pouze nepřímých daní, jiných, než jsou spotřební daně, které přímo nebo nepřímo zatěžují spotřebu „zboží podléhajícího spotřební dani“, které je uvedeno v čl. 1 odst. 1 této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. června 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 59).

62 I když se tedy posledně uvedené ustanovení vztahuje na „energetické produkty a elektřinu, na něž se vztahuje směrnice 2003/96“, z bodů 46 až 52 tohoto rozsudku jasně vyplývá, že takový poplatek, jako je ten, o který se jedná ve věci v původním řízení a který zatěžuje větrné generátory určené na výrobu elektrické energie, nezdaňuje energetické produkty nebo elektřinu ve smyslu této směrnice.

63 Takovýto poplatek vzhledem k tomu, že nezatěžuje spotřebu energetických produktů nebo elektřiny, proto nespadá do rozsahu působnosti směrnice 2008/118.

64 Z toho vyplývá, že otázka, zda je cílem tohoto poplatku ochrana životního prostředí, spadá výlučně do působnosti vnitrostátního práva.

65 Vzhledem k výše uvedeným úvahám je třeba na třetí otázku odpovědět, že čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/118 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie, protože tento poplatek nepředstavuje daň zatěžující spotřebu energetických produktů nebo elektřiny, a nespadá proto do rozsahu působnosti této směrnice.

K nákladům řízení

66 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES, zejména její čl. 2 druhý pododstavec písm. k) a čl. 13 odst. 1 druhý pododstavec písm. e), musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie.**

2) **Článek 4 směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie, protože tento poplatek nezdaňuje energetické produkty nebo elektřinu ve smyslu článku 1 a čl. 2 odst. 1 a 2 této směrnice, a nespadá proto do rozsahu působnosti této směrnice.**

3) **Článek 1 odst. 2 směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví výběr poplatku zatěžujícího větrné generátory určené na výrobu elektrické energie, protože tento poplatek nepředstavuje daň zatěžující spotřebu energetických produktů nebo elektřiny, a nespadá proto do rozsahu působnosti této směrnice.**

Podpisy.